

LIBERTATEA CREȘTINĂ ȘI ACTUALITATEA EI EXPRIMATĂ ÎN EPISTOLELE CĂTRE CORINTENI

Pr. Lect. Dr. Ilie MELNICIUC-PUICĂ

Preliminarii

Biserica Corintului a fost întemeiată de Sf. Pavel în a doua călătorie misionară (Fapte 18), dedicând mult timp și efort misionar acestui grup de credincioși, atât în timpul cât a rămas la ei, cât și prin redactarea scrisorilor.

În Grecia Antică, Corintul era cel mai important oraș după Atena, având locuitori încă din epoca de piatră, fiind cunoscut în vremea Sfântului Ioan Gură de Aur drept *cea dintâi cetate a Greciei*, după cum ne spune acesta, sau *cetatea cea bogată*, după cum o numește scriitorul Tucidide¹. Pe atunci era unul dintre cele mai importante centre de comerț între est și vest, devenind unul dintre cele mai populate și mai vestite orașe din antichitate (avea cam 600.000 locuitori, dintre care 400.000 erau sclavi)². Era cunoscut prin prețurile ridicate aplicate străinilor, de unde a pornit proverbul: *Nu-i chiar nimic o călătorie la Corint*. În 146 î.Hr., orașul a fost distrus de către romani, iar apoi, 100 de ani mai târziu, a fost reconstruit de Iulius Cezar sub formă de colonie romană, purtând numele de *Colonia Iulia Corinthus*, pe la anul 44 î.Hr.³. În anul 27 î.Hr., împăratul Augustus îi acordă noi privilegii economice și politice și îl ridică la rangul de capitală a provinciei senatoriale Ahaia.

A trăi ca la Corint însemna, pe vremea aceea, o viață dusă în lux și dezordine morală, o vorbă de ocară chiar și pentru păgâni⁴. Sus,

¹ *Comentariile sau Tâlcuirea Epistolei Întâi către Corinteni a Sf. Ioan Hrisostom*, Ed. Sofia, București, 2005, p. 48.

²*** *Dicționar biblic*, traducere din limba franceză de Constantin Moisa, vol. I, Ed. Stephanus, București, 1995, p. 286.

³ Magistr. Pr. Gh. N. Bălana, *Sfântul Apostol Pavel și creștinii din Corint*, în „Studii Teologice”, 1957, nr. 7-8, p. 479.

⁴ Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *La plinirea vremii...*, Ed. Universitaria, Craiova, 2002, p. 161.

pe înălțimea Acropolis, dominând cetatea, se înălța templul Afro-ditei, zeița iubirii și a fertilității. O mie de preotese practicau prostituția ca parte a ritualului de închinare. Corintul era un oraș al viciului. Pe străzi se plimbau bărbați homosexuali care-și lăsaseră părul să crească ca la femei⁵.

Din punct de vedere maritim, Corintul era un oraș situat între două porturi: Chenhrea la est și Laceum la vest. Această poziție i-a asigurat accesul la traficul maritim și comercial din toată lumea. Când Sf. Pavel amintește de: „aur, argint și pietre prețioase” în capitolul 3 al primei sale epistole dedicate corintenilor, el vorbește cu oameni care cunoșteau foarte bine valoarea acestor mărfuri⁶.

Activitatea Sfântului Apostol Pavel în cetatea Corintului este descrisă de Sf. Luca în cartea Faptele Apostolilor. În fiecare zi de sâmbătă, el predica în sinagogă, „dovedind iudeilor că Iisus este Hristosul”. Două convertiri notabile s-au produs ca urmare a predicării pauline: Iustus – un evreu a cărui casă era vecină cu sinagoga și-n casa căruia s-a mutat Pavel – și Crispus, mai-marele sinagogii, care s-a convertit cu toata casa lui (Fapte 18, 7-8). Așa a luat ființă Biserica din Corint, alcătuită din bărbați și femei, iudei și fideli proveniți dintre păgâni, sclavi și oameni liberi. Despre caracterul și caracteristicile acestei adunări, găsim ceea ce spune Pavel în I Cor. 1, 26-31 și 6, 9-11: *De pildă, fraților, uitați-vă la voi care ați fost chemați: printre voi nu sunt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales ... Nu știți că cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă înșelați în privința aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malabienii, nici sodomiții, nici hoții, nici cei lacomi, nici bețivii, nici defăimătorii, nici răpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. Și așa erați unii din voi! Dar ați fost spălați, ați fost sfințiți.*

Certurile din Corint slăbiseră sentimentul de solidaritate morală dintre creștini, dezarmaseră conștiințele în lupta împotriva decadenței păgâne, cultivaseră individualismul și izolarea și născuseră o atitudine de indiferență generală față de apariția desfrâului în viața comunității⁷. Din această cauză, comunitatea din Corint nu luase nicio măsură pentru vindecarea sau ameliorarea unui mădular bolnav.

⁵ R.W. Farrar, *Viața și operele Sf. Apostol Pavel*, traducere de Nicodim, Patriarhul României, Ed. Sfintei Monastiri Neamțu, 1942, p. 93.

⁶ W. Schmithals, *Gnosticism in Corinth*, Abingdon Press, 1971, p. 30.

⁷ Diac. N.I. Nicolaescu, *Actualitatea Epistolei I-a către Corinteni*, în „Studii Teologice”, 1951, nr. 1-2, p. 79.

Cea dintâi epistolă a lui Pavel către Corinteni a fost scrisă pe când apostolul se afla în Efes (I Cor. 16, 8). La scurt timp după scrierea ei, el a fost obligat să părăsească cetatea din pricina răscoalei puse la cale de argintarul Dimitrie și de gruparea sa idolatră. De la Efes, apostolul a plecat spre Troa, apoi a trecut prin provinciile nord-estice ale Mării Egee, pentru a ajunge în ținuturile Macedoniei. După ce a vizitat bisericile de acolo, Apostolul Pavel s-a îndreptat spre sud, ajungând din nou în Grecia, vizitând iarăși Ahaia și Corintul și rămânând acolo încă trei luni de zile (Fapte 20, 1-3).

Evenimentele descrise în prima Epistolă către Corinteni stau în strânsă legătură cu cele descrise în Epistola a II-a către Corinteni. Epistola a fost adresată în primul rând credincioșilor din Corint (1, 1), dar în același timp și credincioșilor din provincia Ahaia (1, 1; 6, 11). Acest lucru este ușor de înțeles dacă avem în vedere faptul că Apostolul se laudă în fața Macedonenilor cu sânguița celor din Ahaia, iar nu numai cu aceea a Bisericii din Corint.

Incestul – deviație morală condamnată de morala creștină

Ezitatea lui Pavel de a specifica norme de purtare au fost probabil unul dintre factorii care au produs interpretări libertine în cadrul comunității din Corint. Acționând potrivit propriului lor discernământ, unii dintre corinteni au săvârșit fapte față de care Sfântul Pavel a avut obiecții serioase. În I Cor 5, 1-5, de exemplu, el condamnă relația incestuoasă dintre un bărbat și nevasta tatălui său ca fiind una *care nici chiar la păgâni nu se pomenește*. Formularea în acest mod a indignării sale morale se bazează pe o normă de judecată din cazuistica ebraică, în Lev. 18, 8 stă scris *Goliciunea femeii tatălui tău să n-o descoperi, că este goliciunea tatălui tău!*

O asemenea relație era interzisă nu numai de legea iudaică, ci și de legile păgâne – motiv pentru care se afirmă că asemenea desfrânare *nici la păgâni nu se întâlnește*⁸ – după cum Gaius în *Institutes* redă textul juridic: *item amitam et materteram uxorem ducere non licet, item eam quae mihi quondam socrus aut nurus aut privigna aut noverca fuit* („De asemenea, nu este permis să te căsătorești cu mătușa dinspre tată sau dinspre mamă, nici cu cea care a fost soacră sau bunică sau noră sau mamă vitregă”)⁸.

⁸ Gaius, *Instituțiunile*, Ed. Academiei, R.S.R, București, 1982. A se vedea și Christophe Jacon, *La sagesse du discours. Analyse rhétorique et épistolaire de Corinthiens*, Labor et Fides, 2006, p. 205.

Porunca-sfat pe care Pavel o dă Bisericii din Corint, *Scoateți afară dintre voi pe cel rău* (5, 13), este motivată de dorința de a păstra unitatea comunității creștine. *Nu știți că puțin aluat dospește toată frământătura? Curățiți aluatul cel vechi, ca să fiți frământătură nouă, precum și sunteți fără aluat* (5, 6b-7a). Astfel, grija pentru sănătatea și puritatea comunității rămâne factorul constant în care mai multe norme specifice trebuie cultivate.

Folosirea de către Pavel a sintagmei: *Scoateți afară dintre voi pe cel rău* din I Cor. 5, 13 apropie limbajul de Deut. 17, 7 și chiar de Deut. 22, 22, care prescrie pedeapsa cu moartea pentru relații sexuale ilicite printre israeliți: *Pierde deci răul din mijlocul tău și De se va găsi cineva dormind cu femeie măritată, pe amândoi să-i dați morții: și bărbatul, care a dormit cu femeia și femeia. Și așa să stârpești răul din Israel*. Astfel, Apostolul neamurilor, în mod tacit, adoptă pe corinteni ca părtași ai legământului poporului lui Dumnezeu. După cum Israel a fost purificat de faptele vicioase ale locuitorilor pământului, la fel membrii Bisericii trebuie să se purifice pentru a se îndrepta spre Împărăția lui Dumnezeu (cf. I Cor. 6, 9-11: *Nu știți, oare, că nedreptii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malabienii, nici sodomiții, nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. Și așa erați unii dintre voi. Dar v-ați spălat, dar v-ați sfințit, dar v-ați îndreptat în numele Domnului Iisus Hristos și în Dubul Dumnezeului nostru*).

Deoarece răul produce dezordine și pe porțița deschisă unui păcat vin altele, Sfântul Apostol Pavel prezintă în I Cor. 5, 1-13, pedepsirea incestuosului și consecințele grave ale desfrânării pentru o comunitate tânără.

Plin de indignare, apostolul scrie: *Îndeobște se aude că la voi e desfrânare, și o astfel de desfrânare cum nici între neamuri nu se pomenește, ca unul să trăiască cu femeia tatălui său* (I Cor. 5, 1), adică unul săvârșea incestul condamnat atât de legea iudaică, cât și de dreptul roman. În săvârșirea abaterilor morale și îndeosebi în cazurile de desfrânare, aceste păcate nu sunt însă, mai niciodată, strict individuale, în săvârșirea lor fiind implicate și alte persoane. Din această categorie de păcate cu caracter social, face parte și desfrânarea creștinului din Corint. Păcatul tolerat o vreme de comunitatea din Corint era extrem de grav: un tânăr creștin întreține legături de concubinaj cu femeia tatălui său. Textul scripturistic nu

stipulează dacă tatăl acestui creștin era încă în viață, dar se pare că acesta murise, iar femeia rămăsese văduvă⁹; era vorba de soția defunctului, dintr-o căsătorie mai nouă. Femeia incestuoasă era păgână, din care cauză, apostolul poruncește să fie pedepsit numai partenerul creștin, Biserica neavând drept a judeca pe cei din afară¹⁰. Legăturile tânărului erau cunoscute de toată lumea din comunitate și erau comentate ca orice scandal de notorietate publică. Ele făceau parte din categoria păcatelor inspirate din păgânism și practicate ca un cult de preotesele zeiței Venus-Afrodita. Corinteni nu numai că tolerau răul, ci, în loc să se plângă de acesta, îl îngăduiau și îl aprobau în numele unor principii morale, în numele unei filosofii¹¹. Nu este exclus ca incestuosul acesta să fi făcut parte dintre adepții partidei lui *Hristos*, care abuzau de maxima *toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos* (6, 12) și făceau din libertatea creștină un pretext pentru săvârșirea păcatului¹².

Botezul creștin oferă cu adevărat o eliberare a creștinului de povara trecutului, dar aceasta nu înseamnă că el poate transforma libertatea într-un pretext pentru săvârșirea păcatului. Libertatea creștină trebuie să se arate nu în săvârșirea răului, ci în săvârșirea binelui. Pentru aceasta, apostolul, îi combate spunându-le: *Voi, fraților, ați fost chemați la libertate; numai să nu folosiți libertatea ca prilej de a sluji trupului, ci slujiți unul altuia prin iubire* (Gal. 5, 13); sau *să nu împărățescă păcatul în trupul vostru cel muritor, ca să vă supuneți poftelor lui; Nici să nu puneți mădularele voastre ca arme ale nedreptății în slujba păcatului, ci, înfățișați-vă pe voi lui Dumnezeu, ca vii, sculați din morți, și mădularele voastre ca arme ale dreptății lui Dumnezeu. Căci păcatul nu va avea stăpânire asupra voastră, fiindcă nu sunteți sub lege, ci sub har. Oare atunci să păcătuim fiindcă nu suntem sub lege, ci sub har? Nicidecum!* (Rom. 6, 12-15).

Păcatul incestuosului din Corint are, astfel, cauze și urmări mult mai profunde decât s-ar părea la prima citire a textului. Ele trebuiau vădite și combătute cu toată energia și autoritatea apostolică a Sfântului Pavel deoarece el nu putea rămâne indiferent față de

⁹ Diac. N.I. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 79.

¹⁰ Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *op. cit.*, p. 174.

¹¹ Sfântul Teofilact al Bulgariei, *Tălcuirea Epistolei întâi către Corinteni și a Epistolei a doua către Corinteni a slăvitului și prealăudatului Apostol Pavel*, Ed. Cartea Ortodoxă, București, 2005, p. 63.

¹² Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *op. cit.*, p. 175.

asemenea devieri de la morala evanghelică¹³: *În numele Domnului nostru Iisus Hristos, adunându-vă voi și dubul meu, cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos, să dați pe unul ca acesta satanei, spre pieirea trupului, ca dubul să se mântuiască în ziua Domnului Iisus (5, 4-5).*

Unii exegeți protestanți spun că aceste cuvinte ale Sfântului Pavel ar echivala cu o sentință de condamnare la moarte, sentință asemănătoare cu pedepsele capitale din Vechiul Testament. În viziunea unor comentatori romano-catolici, cuvintele apostolului ar echivala cu pedeapsa bisericească a excomunicării¹⁴. Adevărul este că pedeapsa hotărâtă de apostol este mai blândă decât condamnarea la moarte, lăsând osânditului timp pentru pocăință și mai dură decât excomunicarea, adăugând la excluderea din Biserică și o pedeapsă trupească. Pedeapsa aplicată incestuosului este, așadar, și sufletească: *să dați pe unul ca acesta satanei, spre pieirea trupului (5, 5)*. Incestuosul este dat cu trupul în stăpânirea diavolului, nu pentru totdeauna, ci numai pentru o vreme, când va fi chinuit prin diferite boli și suferințe până când va nimici poftele trupesti¹⁵. Pentru păcătos, scopul pedepsei este curativ și pedagogic: apostolul dorește să-l smulgă din ghearele desfrânării și să-l aducă la pocăință și îndreptare în vederea mântuirii sale¹⁶.

Pentru corinteni, pedepsirea incestuosului trebuia să fie exemplară și să limiteze răspândirea răului. Apostolul dorea să le arate gravitatea extraordinară a unui astfel de păcat, să-i învețe să fugă de amăgirea falsei înțelepciuni a filosofilor, să le îndrepte gândurile spre viața viitoare și, nu în ultimul rând, să-i determine să se reîntoarcă la adevărata înțelepciune evanghelică¹⁷. De aceea, îi îndeamnă spunându-le: *Semeția voastră nu e bună (5, 6)*.

În argumentarea folosită pentru a se scuza libertinajul moral, corinteni amăgiți de dulceața desfrâului și de sofismele unei false filosofii interpretau eronat caracterul acestei porunci, prezentau pe apostol ca pe un rigorist exagerat, iar morala ca pe un cod impracticabil. De aceea, apostolul precizează: *V-am scris în epistolă să nu vă amestecați cu desfrânații; Dar nu am spus, desigur, despre desfrânații acestei lumi sau despre lacomi sau despre răpitori sau despre*

¹³ Diac. N. I. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 82.

¹⁴ Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *op. cit.*, p. 176.

¹⁵ Bartolomeu Anania, *Noul Testament comentat*, București, 1993, p. 281, nota 5.

¹⁶ Diac. N. I. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 83.

¹⁷ Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *op. cit.*, p. 175.

închinătorii la idoli, căci altfel ar trebui să ieșiți afară din lume. Dar eu v-am scris acum să nu vă amestecați cu vreunul, care, numindu-se frate, va fi desfrânat sau lacom sau închinător la idoli sau ocărător sau bețiv sau răpitor. Cu unul ca acesta nici să nu ședeți la masă (5, 9-11).

Referindu-se la păgâni, apostolul îi sfătuiește să se resemneze, să-și ducă mai departe viața în mijlocul lor, lăsându-i să fie judecați de Dumnezeu. Îndatorirea lor este, așadar, să se ferească de desfrânare și să excludă din sânul Bisericii pe incestuos¹⁸.

Astfel, acesta se vedea constrâns să părăsească păcatul cu care se obișnuise și de care nu se mai rușina, pentru a se putea reabilita și apoi reintegra în comunitatea care nu îl mai putea accepta. Această pedeapsă a Sfântului Pavel este una pedagogică prin excelență. Pentru a-i feri pe ceilalți de acest păcat al incestului, dar și de acomodarea cu păcatul în general, el socotește absolut necesar să extirpe acest mădular bolnav. Astfel, incestuosul are timp să mediteze asupra cauzei pentru care a fost exclus și să revină la o viață creștină veritabilă, iar comunitatea este ferită de păcat primind totodată și un exemplu de pedeapsă care devine ziditoare, un adevărat exemplu de pedagogie prin constrângere.

Dar prin aceste cuvinte, Sfântul Apostol Pavel nu condamnă doar pe acel incestuos, ci, prin el, pe toți desfrânații, care, urmând modelului apostolic, trebuie excluși din comunitățile din care fac parte. Apostolul este foarte precis în ceea ce privește atitudinea pe care trebuie să o aibă creștinii față de acești oameni: *Cu unul ca acesta nici să nu ședeți la masă*. Chiar dacă la o primă vedere ni se poate părea un îndemn de o duritate ieșită din comun, Sfântul Pavel nu face aceasta decât din iubire, din dorința de a-i păzi pe ceilalți de astfel de păcate¹⁹ și de a-i face pe păcătoși să renunțe la greșelile lor.

Judecarea înaintea tribunalelor civile

Un fapt trist care se întâmpla în Corint și pe care Apostolul îl condamnă este judecarea creștinilor la tribunalele păgâne (I Corinteni 6). Într-un centru comercial și cosmopolit cum era Corintul, se găseau totdeauna destule motive pentru neînțelegeri și procese, așa încât sediile tribunalelor publice erau în permanență tixite de lume.

¹⁸ Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *op. cit.*, p. 177.

¹⁹ Pr. Prof. Ioan Constantinescu, *op. cit.*, p. 219.

Veneau zilnic aici nu numai magistrați, avocați, împetricinați și martori, ci, după obiceiul vremii, și aceia care nu aveau altceva mai bun de făcut decât să urmărească anumite dezbateri. Într-un asemenea context, faptul că unii creștini, pentru diferite neînțelegeri lumești, recurgeau la judecata magistraților păgâni, nu numai că îi expunea pe ei ca persoană, ci și comunitatea creștină, desconsiderării din partea păgânilor, dar aduceau grave deservicii însăși misiunii apostolice între păgâni, cărora le ofereau prilejul să constate în chip oficial că și între creștini se află oameni egoiști, abuzivi, nedrepti și lipsiți de dragoste față de semenii lor²⁰. Iudeii erau cetățenii care nu se prezentau la tribunale, deoarece ei dobândiseră dreptul, de la împăratul Claudiu, sătul de nesfârșitele lor certuri religioase și civile, de a se judeca singuri, după datinile și legile lor, în fața unor tribunale speciale, constituite pe lângă fiecare sinagogă. Sfântul Pavel ar fi dorit ca și creștinii să își însușească acest mod de a rezolva diversele neînțelegeri dintre ei²¹.

Procesele creștinilor din Corint în fața tribunalelor păgâne denotă lipsa unei convertiri sincere și profunde, deoarece toți creștinii sunt datori să-și ierte unii altora greșelile (5, 7). Totodată, prin ele, se arată lipsa oricărei preocupări duhovnicești, corintenii îngrijindu-se mai mult de agonisirea bunurilor materiale decât de ajutarea fraților de aceeași credință. Nu în ultimul rând, comportamentul lor de a căuta dreptatea în afara Bisericii, prin tribunalele prezidate de păgâni, confirmă desconsiderarea demnității creștine.

Creștinul, prin primirea Botezului și încorporarea în Biserică, devine cetățean al patriei cerești, *împreună locuitor cu sfinții și îngerii*. Nu este exclus ca cei care figurau ca reclamanti în aceste procese să fi făcut parte, mai cu seamă, dintre corinteni bogăți care mai păstrasera după convertire un oarecare dispreț pentru creștinii recrutați dintre oamenii săraci și necăjiți (1, 26-28) și care se țineau oarecum departe de ei chiar și la agapele creștine (9, 21), continuând să-i exploateze ca și mai înainte. Din această cauză, apostolul interzice categoric rezolvarea litigiilor dintre creștini înaintea judecătorilor păgâni.

Totodată, ei, care vor judeca lumea și pe îngeri, se adresează judecății omenești, și încă celei păgâne, în loc să pună judecători, atunci când este cazul, pe cei mai smeriți dintre membrii Bisericii

²⁰ *Ibidem*, p. 177.

²¹ Pr. Conf. Univ. Dr. Dionisie Stamatoiu, *op. cit.*, p. 179.

(Au nu știți că sfinții vor judeca lumea? Și dacă lumea este judecată de voi, oare sunteți voi nevrednici să judecați lucruri atât de mici? Nu știți oare că noi vom judeca pe îngeri? Cu cât mai mult cele lumesti? – I Cor. 6, 2-3). Chiar dacă înainte erau obișnuiți să înșele, să facă lucruri de ocară, acum, sub legea harului, acestea nu mai sunt îngăduite, mai ales între frați, deoarece nici un om care are păcate mari nu va moșteni împărăția lui Dumnezeu: *(Nu știți, oare, că nedreptii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: Nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malabienii, nici sodomiții, nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu – I Cor. 6, 9-10).*

Atât timp cât ei caută dreptatea prin intermediul judecătorilor păgâni, nu o pot afla, pentru că aceștia sunt nedrepti și nu au nici un interes în a judeca drept cauzele creștinilor²².

Apostolul încheie argumentația cu un scurt apel la conștiința morală a corintenilor, amintindu-le din nou că păcatele și experiențele câtorva dintre ei de dinainte de convertire sunt incompatibile cu demnitatea creștină și cu voia lui Dumnezeu.

Similar, logica respingerii de către Pavel a recursului la tribunalele păgâne (6,1-8) este aceea că disputa ar trebui să se tranșeze în cadrul comunității de credincioși. A merge la judecată în fața necredincioșilor înseamnă a rupe unitatea bisericii, întrebarea lui Pavel *Nu este, oare, între voi nici un om înțelept, care să poată judeca între frate și frate?* (6, 5), este incisivă și ironică față de pretenția corintenilor de a avea înțelepciune. Adevărata înțelepciune este doar cea care conduce la susținerea și ridicarea comunității.

Chiar dacă cei din Corint dăduseră dovadă că au o mare râvnă în ce privește sfințenia, nu se poate spune că toți au primit sfaturile lui Pavel. Apostolul își exprima poziția față de aceștia în mod clar: *De multă vreme voi vă închipuiți că vrem să ne apărăm înaintea voastră! Noi vorbim înaintea lui Dumnezeu în Hristos; și toate aceste lucruri le spunem, prea iubiților, pentru zidirea voastră. Fiindcă mă tem ca nu cumva, la venirea mea, să vă găsec așa cum n-aș vrea să vă găsec și eu însumi să fiu găsit de voi așa cum n-ați vrea. Mă tem să nu găsec gâlceavă, pizmă, mâinii, dezbinări, vorbiri de rău, bârfeli, îngâmfări, tulburări. Mă tem ca la venirea mea la voi, să nu mă smerească din nou Dumnezeul meu cu privire la*

²² Sfântul Teofilact al Bulgariei, *op. cit.*, p. 71.

voi și să trebuiască să plâng pe mulți din cei ce au păcătuit mai înainte și nu s-au pocăit de necurăția, desfrânarea și necumpătarrea pe care le-au făcut (II Cor. 12, 19-21).

Pavel susține că dragostea sa pentru corinteni l-a făcut să scrie cuvinte severe, dorind ca pocăința lor să se transforme în bucurie, nu în opresiune și întristare. După exemplul Mântuitorului Care invocă iertarea asupra celor ce L-au răstignit (Luca 23, 34), Sf. Pavel răspunde cu o profundă expresie de iubire celor care l-au rănit. Sf. Pavel își explică perspectivele asupra experiențelor încurajatoare sau descurajatoare ale recente sale misiuni. Îi face pe corinteni să afle ce simte el pentru dânsii și își încurajează cititorii să adopte aceeași atitudine față de slujire²³.

În cazul tratamentului recomandat a fi aplicat incestuosului (II Cor. 2,5-11) apare sensibilitatea Sf. Pavel ca păstor. El evită să-l numească pe desfrânat (vv. 5-8); recunoaște că disciplina creștină nu este doar retributivă, ci una remediativă (vv. 6, 7); înțelege simțăminte și nevoile psihologice ale penitentului (vv. 6-8); amintește de purtarea sa, ca un exemplu ce ar trebui urmat de corinteni (v. 10); și este conștient de operația de divizare pe care o întreprinde diavolul printre membrii comunității din Corint (v. 11)²⁴.

Persoana care a cauzat supărare Apostolului pare să-l fi insultat pe Pavel fie când acesta a fost ultima oară în Corint, fie după aceea și ar putea fi ori incestuosul, la care face referire textul I Corinteni 5, 1-8, fie altcineva care i-a pus la îndoială autoritatea apostolică²⁵.

Pavel le-a cerut cititorilor săi să-l disciplineze pe incestuos și să-l convingă de dragostea lor față de el. El i-a îndemnat la această acțiune, nu le-a ordonat, căci adevăratul creștin iubește în mod spontan și neconstrâns. „Majoritatea” se poate referi la întreaga Biserică (gr. *hoi pleiones*). Aparent, minoritatea reclamă o disciplinare mai severă a acestei persoane. Acum Sf. Pavel centreează întreaga sa autoritate apostolică pe iertare, în timp ce anterior o pusesse pe disciplină.

²³ „Slujire” este un termen preferat al Sf. Pavel. Din cele 51 de ocurențe, ale termenului „slujire” 20 apar numai în II Corinteni.

²⁴ Murray J. Harris, *The Second Epistle to the Corinthians*, în colecția *The New International Greek Testament Commentary*, Grand Rapids, Eerdmans/Pater Noster, 2005, p. 328.

²⁵ R. Kent Hughes, *2 Corinthians: Power in Weakness*, Crossway Book, 2006, pp. 63-64 și 70; Murray J. Harris, *op. cit.*, p. 328; Randolph V. Tasker, *2nd Epistle of Paul to the Corinthians*, p. 52; Paul Barnett, *2 Corinthians*, Eerdmans, 1997, p. 124.

Acceptându-l pe incestuos, după ce s-a pocăit, Biserica confirma iertarea Domnului (cf. Matei 16, 19; 18, 18; Luca 17, 3; Ioan 20, 23). Această acțiune ar fi arătat că Biserica acceptă autoritatea apostolică a lui Pavel și ar fi putut fi și un test al supunerii ei față de autoritatea lui.

Apostolul Pavel l-a iertat pe incestuos în numele lui Hristos, Care a învățat că iertarea altuia este condiția de a primi iertarea din partea Tatălui ceresc (Matei 6, 12, 14-15; 18, 23-35; cf. Col. 3, 13; Efes. 4, 32). Apostolul l-a iertat pentru a păstra unitatea dorită a acestei biserici. În al treilea rând, l-a iertat pe incestuos pentru a împiedica dorința diavolului de a crea discordie în biserică, precum și între Biserică și Apostol. Acest verset subliniază unitatea, moderația și încurajarea Apostolului neamurilor.

Pentru situația actuală a societății creștine, se impun anumite precizări, în așa fel încât rezolvarea propusă de Sfântul Apostol Pavel să fie operantă:

1. În vremea Bisericii apostolice norma de conduită era dictată de legea morală din Decalog, cu corecturile magistrale aduse de Mântuitorul. Predica de pe Munte în cele șase antiteze de la Evanghelia după Matei 6 confirmă universalitatea mesajului divin din Exod 20, interpretarea Mântuitorului – în calitate de Noul Legiuitor – subliniind și caracterul spiritual sau duhovnicesc al poruncilor morale veterotestamentare.

2. Apostolul neamurilor amintește în majoritatea epistolelor – mai ales în secțiunea moral-parenetică – ferirea de desfrânare ca o constantă necesară pentru orice creștin, subliniind valabilitatea hotărârilor Sinodului apostolic de la Ierusalim care prevedea: *Să vă feriți de cele jertfite idolilor și de sânge și de (animale) sugrumate și de desfrâu, de care păzindu-vă, bine veți face* (Fapte 15, 29). Așadar, autoritatea legiuitoare, pentru creștini, în problema morală și socială a desfrânării (gr. *porneia*) este evocată prin raportarea la Exod 20, Matei 5, 27-32 și Fapte 15, 20-29.

3. Pentru creștinii zilelor noastre prevederile cele mai importante în problema desfrâului sau a relațiilor sexuale, condamnate de Dumnezeu în multe și repetate rânduri, sunt stipulate – cu efect obligatoriu – în Sfânta Scriptură. Ca și pentru locuitorii Corintului, ce se aflau sub o dublă protecție – a legii seculare romane și a concepțiilor religios-morale – cetățenii noii Europe sunt așezați sub protecția unei legislații unitare. Întrucât legile seculare sunt perfectibile, rămâne ca morala fiecărei religii să aplice jurisprudența cea mai

adecvată, pentru ca norma de referință să nu fie omul și voința sa, ci Dumnezeu și libertatea dăruită de El.

Noua Lege

Sf. Pavel prezintă o evidență în II Cor. 3, 2-3: *Scrisoarea noastră sunteți voi, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii, Arătându-vă că sunteți scrisoare a lui Hristos, slujită de noi, scrisă nu cu cerneală, ci cu Dubul Dumnezeului celui viu, nu pe table de piatră, ci pe tablele de carne ale inimii.* Lucrarea Duhului Sfânt este evidentă: *scrisă nu cu cerneală, ci cu Dubul Dumnezeului celui viu.*

El explică slava legii mozaice, cf. Exod 34, 29-35, care însă aduce moartea – „slujirea cea spre moarte”, fiind o reflectare a caracterului drept al lui Dumnezeu, care a revelat natura păcatului nostru. Legea cea veche era o realitate limitată și temporară: *ce este trecător s-a săvârșit prin slavă.* Apostolul subliniază diferențele dintre cele două legi – 3, 9-11 și arată cum poate o persoană să fie dreaptă în fața Dumnezeului celui Sfânt – 3,9: *Căci de a avut parte de slavă slujirea care aduce osânda, cu mult mai mult priosește în slavă slujirea dreptății.*

Apostolul revelează încă o dată contrastul dintre Legea cea veche și cea nouă – 3, 12-13: *Având deci o astfel de nădejde, noi lucrăm cu multă îndrăzneală, și nu ca Moise, care își punea un văl pe fața sa, ca fiii lui Israel să nu privească sfârșitul a ceea ce era trecător.*

Superioritatea Noului Legământ este vădită în termenii cuvântării – 3, 12: „noi lucrăm cu multă îndrăzneală” (gr. *parresia*, folosit de 32 de ori), căci Noul Legământ al Duhului este „mai slăvit” – cf. II Cor. 3, 9-11, dar și în imaginea vizuală pe care Apostolul o propune cititorilor, cărora le amintește de vălul lui Moise pe care și-l punea pe față – Exod 34, 29-35. Sf. Pavel realizează că „fiii lui Israel nu puteau să-și ațintească ochii la fața lui Moise, din pricina slavei celei trecătoare a feței lui” – cf. II Cor. 3, 7. În consecință, recunoaște finalul legii, „care a fost abolită” (gr. *katargeo*), adică făcută inoperativă. Idei identice ca și conținut mai întâlnim și în alte epistole pauline.

1. Legea nu poate da viața duhovnicească, cf. II Cor. 3, 6; Gal. 3, 21;

2. Legea nu ne poate face dreapți înaintea lui Dumnezeu, cf. Rom. 3, 20, 28; Gal. 2, 16;

3. Legea nu ne poate răscumpăra păcatul, *cf.* Evr. 10,4;

4. Legea nu poate anula făgăduința lui Dumnezeu față de Avraam, *cf.* Gal. 3, 16-17;

5. Legea a fost împlinită de Persoana și lucrarea lui Mesia – Rom. 10, 4;

6. Legea ne descoperă păcatul, *cf.* Rom. 3, 20; 7, 7; Gal. 3, 19; I Ioan 3, 4;

7. Legea ne descoperă nevoia unui Mântuitor, *cf.* Gal. 2, 19-21; 3, 19-25.

Apostolul prezintă apoi efectele convertirii la Legea cea Nouă – II Cor. 3, 16-17: *Iar când se vor întoarce către Domnul, vălul se va ridica. Domnul este Dub, și unde este Dubul Domnului, acolo este libertate.* El arată mai întâi locul unde aceasta se întâmplă – 3, 16: *când se vor întoarce* (inimile lor) *către Domnul* (a se compara cu Isaia 29, 13-14; Ioil 2, 12-13; Marcu 7, 6-9; Rom. 10, 8-13, Marcu 16, 14; Ioan 20, 19-22). Persoana care împlinește actul convertirii este „Duhul Domnului” (*cf.* Ioan 3, 1-8; Tit 3, 5-7; I Petru 1, 22-25). Principiul care Îl caracterizează este libertatea (*cf.* Ioan 8, 32.36; Gal. 5, 1.13-14).

Sf. Pavel vorbește despre libertate și în alte epistole:

1. Libertatea față de cerințele Legii – Romani 6, 14;

2. Libertate față de osânda Legii – Romani 8, 1;

3. Libertate față de sclavia păcatului – Romani 6, 6-7, 18, 22;

4. Libertate față de puterea celui rău - Evrei 2, 14-15.

Versetul 3, 18 face referire expresă la schimbarea pe care o produce Duhul Domnului: *Iar noi toți, privind ca în oglindă, cu fața descoperită, slava Domnului, ne prefacem în același chip din slavă în slavă, ca de la Dubul Domnului.* Condiția este *privind ca în oglindă, cu fața descoperită, slava Domnului* și subliniază nu doar reflecția oglinzii, ci actul privirii. Cuvântul grecesc *katoptrizomai* este folosit doar în acest pasaj.

Rezultatul este un proces este că *ne prefacem* (transformăm). Grecesul *metamorphoo* este întâlnit de 4 ori în Noul Testament, printre care și la Mt. 17,2 și Marcu 9,2. În Rom. 12, 2 are semnificația unei transformări morale care cere o dedicare totală a vieții lui Dumnezeu, un refuz al ipocriziei și o continuă „reînnoire a minții”. Cuvântul grecesc *metaschematizo*, tradus prin „transformat”, apare în II Cor 11, 13-15, dar marchează o diferență și se referă la înfățișarea exterioară, pe când *metamorphoo* se referă la schimbarea

interioară. Înfățișarea noastră exterioară se va schimba în viitor, de aceea în Filip. 3, 21 Sf. Pavel folosește *metaschematizo* pentru a indica acest fapt.

„Comoara în vase de lut” – II Cor 4, 1-7

Apostolul începe capitolul IV prin afirmarea refuzului de renunța – 4, 1: *De aceea, având această slujire, după cum am fost miluiți, nu ne pierdem nădejdea*, idee ce se regăsește în v. 16 al aceluiași capitol: *De aceea nu ne pierdem curajul și, chiar dacă omul nostru cel din afară se trece, cel dinăuntru însă se înnoiește din zi în zi*. El a renunțat la toate practicile decepționante – 4, 2: *ne-am lepădat de cele ascunse ale rușinii, neumblând în vicleșug, nici stricând cuvântul lui Dumnezeu*.

Sf. Pavel recunoaște lucrarea dușmanului – 4, 3-4, numindu-l *dumnezeul veacului acestuia*, iar poporul pe care îl controlează, *cei pierduți* (gr. *apollumi* – folosit de 92 de ori, fiind tradus și cu „cei ce pier”). Locul unde el operează este „lumea” sau „veacul” ace(a)sta – a se compara cu Ef. 2, 1-3. Planul pe care îl întrebuițează este următorul „*a orbit mințile necredincioșilor*,” – a se compara cu Ioan 12, 40; I Ioan 2, 11. Scopul pe care îl urmărește dușmanul este „*ca să nu le lumineze lumina Evangheliei slavei lui Hristos, Care este chipul lui Dumnezeu*”.

Mesajul pe care Sf. Pavel îl predică este Iisus Hristos. Dumnezeu se bucură de ceea ce a făcut în inimile noastre – 4, 6: *El a strălucit în inimile noastre, ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu, pe fața lui Hristos*. El, Creatorul lumii, este și Cel ce a declanșat convertirea noastră – *Fiindcă Dumnezeu, Care a zis: Strălucească, din întuneric, lumina – El a strălucit în inimile noastre*. Sf. Pavel face referire la centralitatea lui Iisus Hristos în cunoașterea slavei lui Dumnezeu – *ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu, pe fața lui Hristos*.

Sf. Pavel revine la puterea lui Dumnezeu – 4, 7: *Și avem comoara aceasta în vase de lut, ca să se învedereze că puterea covârșitoare este a lui Dumnezeu și nu de la noi* – pe care o numește *comoară* (gr. *thesaurus*). Locul în care ea se sălășluiește sunt *vase de lut* (gr. *ostrakinis* este folosit doar aici și în II Tim. 2, 20). Scopul folosirii cuvântului este de a arăta că izvorul puterii este la Dumnezeu, nu la noi.

„Privind la cele veșnice” – II Cor. 4, 8-18

Apostolul afirmă că rezistă, fără a fi înfrânt de vreo dificultate dintre cele căroră, inevitabil, trebuie să le facă față – 4, 8-9: *În toate pătimind necaz, dar nefiind striviți; lipsiți fiind, dar nu dez-nădăjduiți. Prigoniți fiind, dar nu părăsiți; doborâți, dar nu nimiciți.*

Pățimirea „întru Domnul” revelează viața Domnului Iisus în trupurile noastre — II Cor 4, 10-11: *Purtând totdeauna în trup omorârea lui Iisus, pentru ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru. Căci pururea noi cei vii suntem dați spre moarte pentru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor.* Astfel, comparând cu Gal. 6, 17, putem spune că „proba adevăratei slujiri nu sunt medaliile, ci cicatricile”²⁶.

Adevărul se ascunde în spatele tuturor acestor mărturii despre suferințe – 4,12: *Astfel că în noi lucrează moartea, iar în voi, viața.* Sf. Pavel îndrumă la înnoirea omului din interior în fiecare zi – 16b: *chiar dacă omul nostru cel din afară se trece, cel dinăuntru însă se înnoiește din zi în zi*, căci descurajarea nu trebuie să își aibă locul printre creștini: *nu ne pierdem curajul.*

Perspectiva noastră trebuie să insiste pe ceea ce nu putem vedea, dar care este veșnic – 4, 18: *Neprivind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt trecătoare, iar cele ce nu se văd sunt veșnice*²⁷.

În II Corinteni 3, 7-11, Pavel face diferența între slujirea lui Moise și slujirea în Hristos. Slujirea lui Moise a fost spre moarte și este specificat că Legea Veche a fost scrisă și gravată pe piatră. Legea care a fost scrisă pe piatră sunt cele 10 porunci, desemnate a fi partea morală a Legii. Și totuși, textul paulin afirmă că cele 10 porunci sunt o slujire spre moarte, iar apoi declară că este trecătoare (v. 11). Limbajul poate să nu fie prea clar și de aceea sunt unele adevăruri de care este mai dificil să-i convingă pe cititori²⁸. Acum ne aflăm sub un nou cod (legământ), „legea lui Hristos” (I Cor. 9, 21; Gal. 6, 2), care conține nouă din cele 10 porunci.

²⁶ „The test of a true ministry is not stars, but scars”, cf. D.A. Carson, *From Triumphalism to Maturity*, Baker Publishing House, 1984, p. 211.

²⁷ Randall C. Gleason, *Paul's Covenantal Contrasts in 2 Corinthians 3:1-11*, în „Bibliotheca Sacra” 154:613, (ian.-mar. 1997), p. 78.

²⁸ Charles C. Ryrie, *The End of the Law*, în „Bibliotheca Sacra” 124:495 (iul.-sept. 1967), pp. 243-244; Hal Harless, *The Cessation of the Mosaic Covenant*, în „Bibliotheca Sacra”, 160:639 (iul.-sept. 2003), pp. 349-366.

În timp ce cuvântul cheie, pentru II Cor 3, 7-11 este „slavă”²⁹, cuvântul cheie pentru v. 12-18, în care tema este sinceritatea slujirii creștine. Sf. Pavel arată că creștinii pot privi slava lui Dumnezeu în Legea cea Nouă³⁰, fără ca aceasta să slăbească. Prezența Duhului lui Dumnezeu eliberează pe credincios, nu îl robește (cf. Rom. 8, 15). În concluzie, Sf. Pavel se referă la experiența creștină în general.

În oglinda Cuvântului lui Dumnezeu vedem pe Domnul, iar nu pe noi înșine. Experimentăm, gradual, transformarea. Pe măsură ce vedem slava lui Dumnezeu, înaintăm în asemănarea cu Hristos și reflectăm slava Lui, în purtarea noastră (cf. II Petru 3, 18). Duhul este cel responsabil de transformarea noastră.

În propovăduirea sa, Apostolul Pavel prezintă pe Hristos ca un Dumnezeu suveran (cf. Rom. 10, 9; I Cor. 12, 3; Col. 2, 6), Căruia fiecare trebuie să I se supună în credință. Supunerea voluntară față de Hristos este mesajul pe care Apostolul îl rezervă credincioșilor (Rom. 6, 13; 12, 1-2)³¹.

De ce Sf. Pavel spune acest lucru? *Fiindcă Dumnezeu, Care a zis: „Strălucească, din întuneric, lumina” – El a strălucit în inimile noastre, ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu, pe fața lui Hristos* (4, 6). Pentru că Dumnezeu a împrăștiat întunericul din sufletul său, iluminându-l cu cunoașterea de Sine. Acum Apostolul neamurilor dorește să împartă această lumină cu alții. Totodată, s-ar putea ca Pavel să fi făcut aluzie la experiența propriei sale convertiri de la drumul Damascului atunci când a scris acest verset (cf. Fapte 9, 3.8-9; 22, 6.9.11; 26, 13; Gal. 1, 15-16). Atunci Apostolul a văzut slava lui Dumnezeu, în chipul „fără vâl” al lui Iisus Hristos.

Sfântul Apostol Pavel prezintă multe paradoxuri sau contraste implicate în suferințele creștinului, dar și întărirea pe care o primește, pentru a le clarifica cititorilor problemele reale ale slujirii lui

²⁹ Paul Barnett, *The Message of 2 Corinthians*, Inter-Varsity Press, în col. BST, Downers Grove, 1988, p. 188. „Slavă” apare ca substantiv sau verb de 10 ori în versetele 7-11.

³⁰ „Legea cea Veche” se referă la Legea mozaică, iar „Moise” la întregul sistem legalist dat de el. Folosirea substantivului propriu „Moise” este o metonimie, în care numele unui lucru sau al unei persoane este folosit pentru alte asocieri sau este sugerat de ace(a)sta, ca în exemplul „Patriarhia a decis” pentru „Sfântul Sinod a decis”.

³¹ C.K. Barrett, *A Commentary on the Second Epistle to the Corinthians*, Harper, în col. HNTC, New York, 1973, p. 134.

Iisus Hristos. Pasajul II Cor. 4, 7-12, care vorbește de suferință și moarte – este într-un puternic contrast cu termenul „slavă”, atât de strălucitor dezvoltat de în II Cor. 3, 7 - 4, 6, la care însă se întoarce, în v. 16-18³².

Comoara pe care fiecare creștin o posedă – *în vase de lut, ca să se învedereze că puterea covârșitoare este a lui Dumnezeu și nu de la noi* (4, 7) este „cunoașterea slavei lui Dumnezeu”. Chiar dacă sunt unii care petrec în întuneric duhovnicesc, Dumnezeu a depozitat acest dar prețios în fiecare creștin. Și acest lucru este un paradox. Importanța unui vas de lut se evaluează după ceea ce conține, nu după materialul din care este făcut³³.

Pavel nu a desconsiderat trupul uman, numindu-l „vas de pământ”, nici spunând că este doar un vehicul al sufletului. Pavel vedea pe om ca fiind o unitate din părți materiale și imateriale (*monism*), mai degrabă decât posedând elemente mai de cinste sau de necinste (*dualism*)³⁴. El a pus în contrast importanța minimă a vasului ce ține lumina și frumusețea și valoarea acesteia.

Sf. Pavel afirmă în Epistola II Corinteni un nou paradox: *Purtând totdeauna în trup omorârea lui Iisus, pentru ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru* (4, 10). Într-un fel a fost tot timpul mort, dar în același timp niciodată nu a încetat să trăiască. Folosirea cuvântului *nekrosis* („omorârea” v. 10) în locul lui *thanatos* („moarte”) arată că ceea ce a vrut să exprime nu a fost identitatea noastră cu Hristos în moartea Sa, ci mai degrabă disponibilitatea noastră de a fi părtași suferințelor Sale, fiind expuși zilnic pericolelor și morții, de dragul Său (*cf.* I Cor. 15, 31; Filip. 3, 10). Următorul verset specifică acest lucru în mod explicit: *Căci pururea noi cei vii suntem dați spre moarte pentru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor* (4, 11). Sf. Pavel face față amenințărilor zilnice la adresa vieții sale, ca martor al lui Iisus Hristos (*cf.* I Cor. 15, 30-31). Aceasta este semnificația cuvintelor *omorârea lui Iisus*.

Noul Testament ne asociază morții lui Hristos în alte trei feluri, dar acestea nu sunt menționate aici. Prima este identificarea noastră cu Hristos în moartea Lui în botez (Rom. 6, 3-5), a doua mortificarea noastră zilnică, cu trupul (Gal. 5, 24), iar a treia dăruirea

³² P. Barnett, *op. cit.*, p. 227.

³³ B.B. Bruce, *1 and 2 Corinthians*, Tyndale House Publishers, 1999, p. 197.

³⁴ D.E.H. Whiteley, *The Theology of St. Paul*, Philadelphia, Fortress Press, 1964, pp. 31-44.

noastră fizică spre a-I sluji lui Hristos. Paradoxal, moartea și viața lui Iisus au fost evidente, simultan, în experiența Sf. Pavel (cf. 1, 4-5). Trăind, Apostolul Pavel a fost mereu în pericol de moarte din cauza dușmanilor Mântuitorului Iisus care îl respingeau și încercau să-l omoare. Dar în ciuda pericolelor sistematice la care i-a fost expus trupul, Dumnezeu i-a dat viață, după cum i-a dăruit viață lui Iisus Hristos prin Înviere, astfel încât Apostolul continua să-L slujească.

Apostolul dorea cu sinceritate creșterea spirituală a corintenilor: *Căci toate sunt pentru voi, pentru ca, înmulțindu-se harul să prisoasească prin mai mulți mulțumirea, spre slava lui Dumnezeu* (4, 15). El a îndurat cu bucurie suferințele pentru Evanghelie, de dragul acestei realități. Pavel a adus harul în Corint, iar acum corintenii îl împărtășesc mai departe, altora. Gratiudinea este cel mai potrivit răspuns la harul lui Dumnezeu. După cum harul lui Dumnezeu le-a copleșit inimile, și prin ei, numărul celor aleși crește, la fel și mulțumirea adusă lui Dumnezeu pentru primirea iluminării (cf. 4, 6) va crește și va spori slava lui Dumnezeu.

În II Cor. 4, 17 Sf. Pavel introduce alt paradox: *Căci necazul nostru de acum, ușor și trecător, ne aduce nouă, mai presus de orice măsură, slavă veșnică covârșitoare*. Suferind acum, vom fi în slavă mai târziu. El consideră necazurile îndurate ca slujitor al lui Hristos drept „lumină”, raportată la măreția slavei pe care o va primi la scaunul de judecată a lui Hristos (cf. 11, 23-27).

Alegerea expresiei *slavă covârșitoare* poate fi influențată de faptul că în ebraică, „greutate” și „slavă” vin din aceeași rădăcină, *kbd*. Prin prisma slavei ce va veni, necazul prezent pare atât de fără importanță, de aceea veșnicia slavei ce va veni face ca necazul să pară doar „momentan”. În plus, slava nu este o compensație pentru necaz (cf. Rom. 8, 18), ci mai degrabă slava este produsul necazului, dincolo de orice comparație. Acest lucru nu vrea să însemne că orice suferință este aducătoare de slavă. Apostolul Pavel are aici în vedere suferința „pentru Hristos” (v. 11; cf. Fapte 9, 16), o suferință în care nu poate exista nici un fel de interes personal.

După ce pune în contrast lucrurile prezente, vizibile, și cele nevăzute (4, 18), apoi trupurile prezente și cele viitoare (vv. 2-4), ca un făcător de corturi, Sf. Pavel compară trupul uman cu un cort³⁵. În antichitate, cortul era un simbol familiar a ceea ce este trecător.

³⁵ R.F. Hock, *The Social Context of Paul's Ministry: Tentmaking and Apostleship*, Fortress Press, 1980, p. 147.

Trupurile noastre fizice sunt doar structuri temporare, dar Dumnezeu ne pregătește noi trupuri, superioare la tot ce mâinile omului pot produce sau menține.

Ar fi o greșeală să considerăm că Sf. Pavel împrumută conceptul platonian al trupului ca închisoare a sufletului, concept preluat de primii gnostici sau alte antropologii.

Apostolul completează în II Cor 5, 4 ceea ce a afirmat: *Că noi, cei ce suntem în cortul acesta, suspinăm îngreuiuați, de vreme ce dorim să nu ne scoatem baina noastră, ci să ne îmbrăcăm cu cealaltă pe deasupra, ca ceea ce este muritor să fie înghițit de viață.* Oftăm pentru că tânjim după trupurile nemuritoare pe care Dumnezeu ni le-a promis. Promisiunile Domnului despre ceva mai bun ne fac nesatisfăcuți cu ceea ce avem acum. Tânjim după timpul în care viața fără de moarte va consuma ceea ce este muritor. Aici e un alt paradox. Sf. Pavel este încrezător că moartea îi va distruge trupul pământesc, dar va primi cu siguranță un viitor trup strălucitor.

Nădejdea într-un trup nemuritor nu este doar o dorință. Noi avem deja moștenirea în Duhul Sfânt: *Iar Cel ce ne-a făcut spre aceasta este Dumnezeu, Care ne-a dat nouă arvuna Dubului (5, 5).* Cuvântul *arrhabona*, tradus prin „arvună”, „chezășie”, poate desemna și inelul de logodnă. Ceea ce avem acum este garanția lui Dumnezeu că ne va oferi ceea ce avem nevoie pentru viitor³⁶.

Motivul pentru care Apostolul dorește să părăsească acest trup muritor este acela de a petrece în prezența lui Dumnezeu, de a fi „aproape de Domnul”, ceea ce implică o foarte strânsă proximitate cu El (cf. I Tes. 4, 17; Fil. 1, 23). A fi plăcut lui Hristos este suma tuturor aspirațiilor unui creștin autentic, căci fiecare dorește să placă celui pe care îl iubește.

Mesajul actual al Scripturii și al Bisericii

Sf. Pavel arată că Dumnezeu își va recompensa moștenitorii și mărturisitorii pe baza faptelor lor: *Pentru că noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, ca să ia fiecare după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău (5, 10), iar răsplata va fi în ceruri (cf. Rom. 14, 10-12; I Cor. 3, 11-15; 4, 5; 9, 24-27).* Imaginea folosită aici pentru viitorul moment eshatologic este

³⁶ Lowery, pp. 565-66.

cea a procesului juridic în care guvernatorul roman ședea în scaunul său de judecată și asculta acuzațiile sau apărările persoanei din fața lui. Dacă cel acuzat era socotit vinovat, guvernatorul ordona imediat pedeapsa. Folosirea acestui limbaj către corinteni are un sens. Pavel însuși fusese acuzat înaintea guvernatorului roman Gallio, în *agora* corintenilor, cu câțiva ani mai devreme (Fapte 18, 12. 16-17), după cum își puteau aminti membrii comunității din Corint.

Cuvântul grecesc *phaulos* înseamnă „rău”, „fără valoare”. Ideea nu este că Dumnezeu ne va recompensa pentru lucrurile bune săvârșite și ne va pedepsi pentru cele rele, ci mai degrabă ne va răsplăti pentru lucrurile care merită și nu ne va răsplăti pentru cele fără valoare (*cf.* Mat. 6, 19-21; I Cor. 9, 24-27). Cele meritorii sunt cele care contribuie la dezvoltarea Bisericii lui Dumnezeu și a slavei Sale în lume, iar faptele nemeritorii sunt cele care nu contribuie la îndeplinirea scopurilor bune (*cf.* Mat. 25, 14-30; Luca 19, 11-27). Penalizarea este limitată la pierderea răsplății. La scaunul de judecată al lui Hristos, credincioșii nu suferă condamnarea (Rom 5, 16.18; 8, 1), ci mai degrabă o evaluare, din punct de vedere al poruncilor Stăpânului (I Cor 3, 10- 15).

Viața Apostolului Pavel este o carte deschisă, prin care Dumnezeu vorbește, de aceea este atât de transparent față de corinteni. Slujirea este răspunsul suprem față de Dumnezeu. Slujitorii creștini sunt robi ai lui Dumnezeu (I Cor. 3, 5), urmași ai lui Hristos și casnici ai lui Dumnezeu (I Cor. 4, 1); Ei își efectuează slujirea „în locul lui Dumnezeu” (II Cor. 4, 2; *cf.* I Cor. 4, 5), cunoscând frica de Domnul (II Cor. 5, 11)³⁷.

Sfânta Biserică, în calitate de trup al Domnului Hristos prin care creștinii credincioși luptă pentru mântuire, prin constanta învățăturii morale, afirmă libertatea și responsabilitatea fiecăruia de a viețui conform voinței divine indicate în Sfânta Scriptură. În calitate de reprezentantă a unei comunități religioase, față de stat și instituțiile seculare, are misiunea socială de a promova binele și drepturile membrilor ei. Față de apariția unor modificări în legislația de stat, ea nu rămâne indiferentă, angajându-se ca lipsurile și uniformizările să le aplice din perspectiva legii divine, imuabile și mereu valabile.

³⁷ Ronald Y.K. Fung, *The Nature of the Ministry according to Paul*, în „Evangelical Quarterly”, 54 (1982), p. 138.

The Christian freedom and its actuality expressed in the Epistles to Corinthians

Rev. Conf. Dr. Ilie Melniciuc PUICĂ

Rev. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puica, the author of the biblical research "The Christian freedom and its actuality expressed in the Epistles to Corinthians" analyses the Church of Korinthos in the times of Saint Paul the Apostle, and the main issues concerning the human and Christian freedom existent in this Church and the missionary and pastoral work of Saint Paul in this field. Concerning the incest, Saint Paul is very straightforward, condemning it as a moral deviation and a mortal sin. In addition, the apostle warns the community of Korinthos about the pagan courts of law and the participation of the Christians in this courts as a prove of the weak faith and suspicious moral formation of the believers.

The author also analyses some of the main theological themes of the epistles: the treasury in clay vessels, the new Law, the vision of the eternal realities etc.